

Metodický výklad

Prokazování přímých výdajů režijního typu v projektech OP VVV

ŘO OP VVV (dále jen „ŘO“) vydává metodický výklad za účelem poskytnutí upřesňujících a doplňujících informací k prokazování přímých výdajů režijního typu, vykazovaných zejména v kapitole rozpočtu Místní kancelář či v kapitole Nákup služeb (dále také „výdaje MK“) v projektech OP VVV.

Vymezení druhu výdajů

Způsobilost výdajů MK je upravena v kapitole 8.7.2 Způsobilé výdaje dle druhu, Pravidel pro žadatele a příjemce – obecná část (dále jen „PpŽP“)¹. V této kapitole je v části Místní kancelář mimo jiné uvedeno:

„V rámci této kapitoly rozpočtu je možno čerpat finanční prostředky na zabezpečení provozu kanceláře, která slouží k řízení projektu. Za způsobilé výdaje jsou považovány výdaje na materiál a služby, které souvisejí s řízením projektu, využívá je zejména administrativní tým, a jsou pro zabezpečení realizace projektu nezbytné.“

Z výše uvedeného odstavce vyplývá, že z přímých výdajů je možné hradit výdaje spojené s řízením projektu. V projektech OP VVV je běžně pro řízení projektu vytvořena samostatná aktivita, přičemž ostatní aktivity projektu jsou odborné. Tzn. za výdaje spojené s řízením projektu lze primárně považovat všechny výdaje, které souvisejí s realizací projektu a které nejsou výdaji konkrétních odborných aktivit projektu.

Ve výše uvedeném odstavci PpŽP je dále uvedeno, že za způsobilé jsou považovány výdaje na materiál a služby, které souvisejí s řízením projektu a jsou využívány zejména administrativním týmem. Z tohoto lze vyvodit, že z přímých výdajů lze čerpat také výdaje na materiál a služby související s řízením projektu, které mají vazbu na celý realizační tým, tj. i na odborný tým. Jednat se může zejména o výdaje související s administrativně-technickými agendami organizace (např. účetnictví, právní služby, management, personalistika, správa budov a údržba), které jsou nezbytnou součástí realizace projektů. V případě, že výše uvedené agendy poskytují ve vztahu k projektu pouze část svého výkonu, do projektu lze nárokovat pouze alikvotní část nákladů těchto agend. Dále se může jednat také o výdaje spojené s provozem společných prostor, které jsou využívány realizačním týmem a také dalšími pracovníky organizace (např. sociální zařízení, kuchyňky, zasedací místnosti, recepce budovy, ostraha). I v těchto případech je způsobilým výdajem pouze alikvotní část nákladů spojených s užíváním společných prostor pracovníky vykonávajícími činnosti pro projekt.

V textu PpŽP je také uveden příklad možných výdajů, které je možné vykazovat:

„Výdaje na místní kancelář mohou buď souviset výhradně s projektem a nesmějí mít vztah k jiným aktivitám, nebo mohou s projektem souviset částečně a mít vztah i k jiným aktivitám příjemce – v takovém případě je možné do způsobilých výdajů započítat pouze podíl připadající na administraci projektu. Jedná se například o spotřební zboží a provozní materiál, telefon, poštovné, fax, platbu za připojení k internetu, spotřebu vody, paliv a energie, nájemné kanceláří pro realizační tým apod.“

¹ Výklad doplňuje Pravidla pro žadatele a příjemce – obecná část, verze 2, 3, 4, a 5.

Tento výčet však není taxativní, tzn. z přímých výdajů lze čerpat prostředky i na další výdaje, které nejsou výslovně jmenovány v PpŽP. Důležité je, aby vykazované výdaje měly vazbu na aktivitu řízení projektu či byly podpůrné pro činnosti realizačního týmu projektu. Tzn. může se jednat o výdaje, které nemají přímý dopad na plnění cílů projektu, avšak nepřímo s realizací projektu souvisí.

V případě, že jsou administrativně-technické agendy zajišťovány v organizaci svodně a následně jejich náklady interně rozúčtovávány na jednotlivá účetní střediska (tj. i na účetní středisko projektu), lze tento způsob vnímat obdobně jako pořizování služeb. Např. projekt nenakupuje službu spočívající v provádění účetních služeb externě, ale využívá služeb účetního oddělení své organizace, s tím, že hradí za poskytovaný objem účetních služeb alikvotní část nákladů účetního oddělení. Nákladem účetního oddělení jsou samozřejmě i osobní náklady pracovníků, do projektu však vstupují zejména jako náklad za poskytované účetní služby, nikoliv jako osobní náklad zaměstnanců projektu (zaměstnání vybraného pracovníka účetního oddělení přímo pro projekt nemusí být praktické ani hospodárné, neboť pracovník může pro projekt účtovat nepravidelně, sdílet svou práci s dalšími pracovníky apod.). Pokud by byly účetní služby v projektu pořizovány externě, jejich cena by opět zahrnovala i osobní náklady na pracovníky. Z tohoto pohledu se jeví zahrnutí osobních nákladů interních pracovníků administrativně-technických agend v organizaci do celkových nákladů za tyto agendy jako ospravedlnitelné a alikvotní výši nákladů těchto agend, které jsou využívány projektem, je možné vykazovat jako výdaje MK.

V případě, že projekt využívá pro realizaci projektu vlastní prostory organizace a hmotný a nehmotný majetek organizace, jsou součástí nákladů na tyto prostory a majetek náklady související s pořízením, provozem a údržbou. Tzn. do výdajů MK je možné zahrnout část nákladů odpovídající využívání prostor či majetku pro projekt. Mezi způsobilé výdaje MK mohou být zahrnuty i odpisy, neboť se jedná o náklad, který by v případě, že by příjemce zajišťoval prostory pro projekt externě prostřednictvím služby, uhradil v částce za pronájem. Obdobně, pokud by příjemce pořídil majetek pro projekt a jeho pořizovací cenu uhradil ze zdrojů mimo dotaci, mohly by být v projektu uplatňovány odpisy. Součástí provozu prostor mohou být např. i náklady na ostrahu.

Na základě výše uvedeného příkladu možných situací je zřejmé, že v rámci vnitropodnikového přeúčtování nákladů mohou být do výdajů MK zahrnuty prostřednictvím interního dokladu i alikvotní výše např. osobních nákladů či odpisů. Využití např. služeb vlastního účetního oddělení a vypočtení alikvotní výše nákladů pro projekt je legitimním způsobem stanovení výše způsobilého výdaje. S ohledem na fakt, že výdaje MK zahrnují různé druhy výdajů (tj. služby, materiál, odpisy, mzdy pracovníků administrativně-technických agend apod.), je tato kapitola definována v rozpočtu odděleně/samostatně. Výdaje MK se mohou v určitých situacích překrývat s jinými kapitolami, např. s osobními náklady, a to v závislosti na způsobu řešení výdaje.

Pro výdaje MK lze kromě pojmu režijní výdaje používat také pojmy provozní náklady a někteří příjemci užívají také pojmu nepřímé náklady, nejčastěji z důvodu jejich obvyklé úhrady z nepřímých nákladů. Ve všech případech se však v projektech s přímým vykazováním výdajů jedná o skutečně vzniklé výdaje, které je příjemce schopen prokázat účetními/daňovými doklady a doklady o úhradě.

Dokladování výdajů kapitoly rozpočtu Místní kancelář

K dokladování výdajů MK je v PpŽP, kap. 8.7.2 Způsobilé výdaje dle druhu uvedeno:

„Dokladování způsobilosti:

- a) smlouva/objednávka (je-li relevantní);
- b) faktura/pokladní doklad;
- c) interní faktury o přeúčtování části nákladů z provozního střediska, včetně doložení způsobu výpočtu (je-li relevantní);
- d) doklad o úhradě.“

Příjemce dokládá výdaje MK doložením a) smlouvy/objednávky (je-li relevantní, b) faktury/pokladního dokladu a d) dokladu o úhradě. Dále, pokud částka na účetním/daňovém dokladu celá nesouvisí s realizací projektu, příjemce má povinnost provést výpočet alikvotní části a nárokovat do projektu pouze způsobilou část výdaje. Způsob výpočtu, tj. metodiku výpočtu i konkrétní výpočet alikvotní výše výdaje příjemce předkládá ŘO společně s výše zmiňovanými doklady prokazujícími způsobilost výdaje.

Příjemci, kteří vedou vnitropodnikové účetnictví mohou doložit výdaje MK dle bodu c), tj. doložením interního dokladu (interní faktury), jejímž prostřednictvím dochází k přeúčtování části provozních (režijních) nákladů organizace na účetní středisko projektu. Zejména u větších organizací je běžná např. existence účetních oddělení, technických oddělení zajišťujících provoz budov apod. Pokud tato administrativně-technická oddělení vykonávají činnosti z části pro projekt, dochází k výpočtu alikvotní části nákladů těchto oddělení a jejich nárokování v projektu.

V případě využití interního dokladu (interní faktury) dochází k zahrnutí výdajů MK do soupisky dokladů na základě tohoto interního dokladu, nikoliv na základě jednotlivých prvotních faktur a dokladů. Příjemce je však povinen výši výdajů uplatňovanou na základě interního dokladu dostatečně prokázat, viz níže.

Použití metody full cost

V projektech, v nichž jsou všechny výdaje vykazovány formou úplného vykazování výdajů (tj. jako přímé výdaje), je možné provést výpočet alikvotní výše provozních nákladů také použitím metody full cost. Vypočtená výše provozních výdajů však musí být prokázána v režimu přímých výdajů, tj. v souladu s kapitolou 8.6.1 a 8.7.2 PpŽP. Částku vypočtených provozních nákladů nelze v projektech s úplným vykazováním všech výdajů považovat za nepřímé/paušální náklady.

Obecné zásady při výpočtu alikvotní výše

Při výpočtu alikvotní výše přímých provozních (režijních) výdajů musí být dodrženy tyto principy:

- stanovení jednotného výpočtu uvnitř organizace či její části, popř. stanovení výpočtu, který neznevýhodňuje využití zdrojů OP VVV oproti jiným zdrojům podílejících se na úhradě provozních nákladů v organizaci²,
- stanovení množiny výdajů, které se pomocí vhodné rozvrhové základny (běžně se používají např. m², počet FTE, objem osobních nákladů apod.) rozpočítají mezi jednotlivá účetní střediska,
- vyloučení nákladů, které nesplňují podmínky způsobilosti OP VVV.

² Výpočet by měl zohledňovat i všechny relevantní výnosy, které mají s režijními náklady souvislost.

Dokladování výdajů vykazovaných prostřednictvím interního dokladu (interní faktury)

Užití interních dokladů k prokázání způsobilého výdaje je v PpŽP upraveno také v kap. 8.6.1 Úplné vykazování výdajů. V této kapitole se uvádí, že pro prokázání výdaje prostřednictvím interního dokladu dokládá příjemce interní směrnici, ve které je stanoven způsob rozpočítávání nákladů na jednotlivá účetní střediska.

Naopak úhrada provozního nákladu nemusí být prokazována, pokud byly již náklady uhrazeny (tj. jedná-li se pouze o vnitropodnikové přeúčtování výdajů). Dále jsou u interních dokladů k prokazování způsobilosti běžně požadovány kalkulace a průzkum trhu – tyto požadavky však souvisí zejména s prokazováním přiměřenosti ceny v případě, že je projektu interně v rámci organizace poskytována např. služba, jejíž cena je kalkulována souhrnně, tj. skládá se z více vstupů. V případě přeúčtování provozních nákladů dochází často pouze k rozpočítání prvotních výdajů (např. el. energie, vodného, stočného, tepla, spotřebního zboží, nákladů na úklid, účetní apod.) a jejich přeúčtování na účetní středisko projektu. Vyhотовování cenových kalkulací a průzkumu trhu pro provozní výdaje je tak nerelevantní.

Příjemce je však při využití interních dokladů povinen prokázat, že v alikvotní výši provozních výdajů, které jsou nárokovány do projektu, jsou obsaženy pouze prvotní výdaje, které splňují podmínky způsobilosti výdajů OP VVV (tzn. věcnou, časovou, místní způsobilost a přiměřenost). ŘO považuje za rizikové zejména prvotní výdaje, u nichž není dostatečně prokázána věcná způsobilost.

Příjemce předkládá ŘO seznam prvotních výdajů, ze kterých došlo k napočítání částky výdaje uvedené na interním dokladu. ŘO je oprávněn provést výběr vzorku prvotních výdajů z tohoto seznamu prvotních výdajů a požadovat po příjemci doložení daňových/účetních dokladů, dokladů o úhradě a jiných dokladů prokazujících způsobilost prvotních výdajů vybraných do vzorku.

Pokud příjemce namísto seznamu prvotních výdajů předloží ŘO pouze seznam účtů a ŘO některé z nich identifikuje jako rizikové³, může ŘO doporučit příjemci nezahrnutí rizikových účtů do výpočtu alikvotní výše provozních (režijních) výdajů projektu. Pokud příjemce nebude s vyjmutím celých účtů souhlasit, je povinen doložit doklady umožňující důkladné prověření účtů a identifikaci možných nezpůsobilých výdajů. Při nedoložení těchto dokladů budou výdaje z rizikových účtů považovány za nezpůsobilé z důvodu, že je nelze považovat za řádně identifikovatelné, prokazatelné a doložené (v souladu s obecnými podmínkami způsobilost výdaje).

ŘO doporučuje vyloučit nezpůsobilé provozní výdaje z výpočtu alikvotní výše provozních výdajů již na počátku výpočtu – tzn. sestavit množinu provozních výdajů organizace, očistit ji o nezpůsobilé výdaje a následně za pomoci rozvrhové základny vypočítat alikvotní výši provozních výdajů pro projekt.

Zamezení dvojího financování výdajů vykázaných v kapitole rozpočtu Místní kancelář

Dvojí financování představuje situaci, kdy jsou na stejný náklad vynaloženy veřejné prostředky dvakrát, resp. vícekrát než jednou. Příjemce je povinen ŘO prokázat, že výdaje MK nejsou současně vykazovány v jiné kapitole rozpočtu projektu – tuto skutečnost lze prokázat např. na základě doložení seznamu prvotních výdajů, jež se použily pro výpočet částky výdaje kapitoly rozpočtu Místní kancelář nárokové do projektu prostřednictvím interního dokladu.

³ Jedná se zejména o účty, na nichž jsou zaúčtovány provozní výdaje, u nichž není zřejmá věcná souvislost s realizací projektu.

